

Kigo-project Animal Business
Onderdeel van GKC-programma *Ondernemerschap*

2013

Kennistransitie tussen HBO en MBO

Peer-assessment tussen HBO en MBO-studenten

Nooteboom, G.

CHE

3-6-2013

Inhoud

Ondernemerschap op HBO en MBO; het verbeteren van studentenbedrijfjes.....	2
1.1 Inleiding	2
1.2 Doelen	2
1.3 Uitvoering	2
1.4 Resultaten.....	2
1.5 Conclusies en aanbevelingen	4
Bijlagen	5
Bijlage 1 – Draaiboek.....	5
Bijlage 2 – Planning	6
Bijlage 3 – Uitwerking activiteiten.....	7
Bijlage 4 – Inhoud Scan.....	8
Bijlage 5 – Beoordelingsformulieren	9

Ondernemerschap op HBO en MBO; het verbeteren van studentenbedrijfjes.

1.1 Inleiding

In het kader van de doelen van het Kigoproject Animal Business is het streven samen te werken binnen de keten HBO>MBO op het gebied van ondernemerschap, zodat de leerlijn doorloopt via MBO naar HBO.

Na een oriënteringsfase zijn we tot de conclusie gekomen dat dit het beste kan via een advies in de begeleidende sfeer die HBO studenten aan MBO studenten geven. Dit hebben we gedaan door het MBO mini-onderneming door te laten lichten via een korte scan door HBO studenten, zodat d.m.v. het advies de resultaten en bedrijfsvoering verbeteren.

1.2 Doelen

1. Door MBO-studenten uit een onbekende sector te coachen, ontwikkelen de HBO-studenten hun ondernemersvaardigheden op hun eigen niveau en verbreden tevens hun zichtveld door kennis te maken met diergerichte en rurale ondernemingen.
2. Door de participatie van Alfa accountants wordt het regionale netwerk van onderwijs en bedrijfsleven verder versterkt.
3. Maatschappelijk gezien is het van belang dat de verhoudingen ruraal - urbaan vragen om verbreding van de horizons van leerlingen, docenten en bedrijfsleven van verschillende opleidingen.

1.3 Uitvoering

De HBO studentcompanies voeren een ondernemingscan uit bij de MBO mini-ondernemingen en komen met een advies in de vorm van een resultaatverbeteraar.

De HBO studenten zijn derde jaars studenten van de Christelijke Hogeschool Ede (opleidingen Bedrijfskunde/MER en HRM/Personeel en Arbeid) en derde jaars studenten diervoorzorging van Het Groenhorst College te Barneveld. De HBO studenten hebben in blok 1-3 een eigen bedrijf; De zg. studentcompany. De MBO studenten hebben van blok 1-4 (uitgezonderd de stage in blok2) hun mini-onderneming via de Stichting Jong Ondernemen.

Op een drietal momenten komen de studenten binnen een periode van 10 weken met elkaar in contact. Waarbij naast een kennismaking met elkaars opleidingen vooral de bedrijfsvoering van de MBO mini-ondernemingen onder een vergrootglas wordt gehouden door de HBO studenten. Deze laatsten ontwikkelen zelf een scan op basis van het model dat Alfa accountants gebruikt in het boekje "Hoe verbeter ik de resultaten van mijn onderneming". Hierin komen achtereenvolgens de volgende aspecten op het naar voren: Strategie, Marketing, Management, Organisatie en Commerciële insteek.

Dit alles mondt uit in een advies gericht op het verbeteren van de prestaties van de MBO mini-onderneming.

1.4 Resultaten

Er wordt zowel door de betrokkenen van Het Groenhorst als door van CHE positief teruggekeken op de samenwerking.

Voordelen CHE:

Het is voor de CHE een zinvol contact. De grootste winst zit er in dat studenten op een echte manier in de praktijk als senior kunnen begeleiden. De competentie begeleidend vermogen wordt hiermee afgedekt:

“Je voert gesprekken met individuen of kleine teams, zodanig dat zij in staat zijn hun eigen vraag te (her)formuleren en daar zelf oplossingen voor te zoeken en uit te proberen.”

“Je stimuleert de creativiteit van de ander bij het zoeken van oplossingen en je motiveert de ander om die ook uit te proberen”

Daarnaast worden de CHE studenten ook zelf geprikkeld hun resultaten te verbeteren. Wanneer je een ander adviseert kijk als vanzelf ook in de spiegel om je eigen functioneren tegen het licht te houden.

Ook biedt het een unieke kans van elkaar te leren op het gebied van ondernemerschap onderwijs.

Voordelen Groenhorst:

De studenten van het MBO krijgen door de ontmoetingen met CHE studenten uit de ‘grijze’ sector een bredere horizon. Hierdoor kan hun interesse in een breder beroepenveld worden gewekt. Bovendien ervaren de MBO-ers door de ontmoetingen op welk niveau een gemiddelde HBO-er ‘werkt’, zodat ze geprikkeld kunnen worden zelf na het MBO door te studeren. Vanuit de ervaringen die de HBO-ers zelf hebben opgedaan in de Student Company, zijn hun adviezen voor de MBO-ers goed toepasbaar. De processen, en daarmee de valkuilen en successen, zijn immers vergelijkbaar. Voor begeleiders van de mini-ondernemingen zijn deze ontmoetingen zinvol, omdat de HBO-ers de onderneming met een frisse blik tegemoet treden. Hun spiegel geeft de begeleiders nieuwe verbeterimpulsen en handvatten voor de begeleiding.

Evaluatie:

Na afloop zijn de HBO studenten geënquêteerd. Daaruit kwamen de volgende opmerkingen:

Project Groenhorst:

- Leuk en interessant
- Kwam wel wat ‘uit de lucht vallen’
- Hing er een beetje bij
- Timing onhandig in het drukke blok 3
- Timing ook niet heel logisch. Projecten MBO en CHE liepen tegelijk op. Met welk recht konden studs CHE ‘adviseren’? Ze waren zelf nog net beoordeeld.
- Wezenlijke info ontbrak. Bijv.: Wat mag je van MBO leerlingen verwachten? Welke eisen mag je stellen aan een ‘plan van aanpak’?
- Was er sprake van wederzijds belang? Wat hadden CHE studs eraan voor hun SC?
- Het was meer coaching. Past het dan niet beter in een ander programma dan in de SC?
- Als het echt om coaching gaat moet er meer contact zijn.

Verbeterpunten:

- Klik tussen studenten onderling is er! Kracht zit in de ontmoeting, niet in het papier. We zorgen ervoor dat tijdens de ontmoetingen het echt gaat over de bedrijfsvoering van de MBO mini-onderneming. De nadruk moet niet liggen op het adviesrapport.
- 3 ontmoetingsmomenten is het meest gewenst. Meer ontmoetingen zorgt voor een hoge organisatiedruk en nu blijft het nog nieuw (spannend)
- Inschakelen van Erik Hannewijk van Alfa accountants was niet geslaagd. Dat had te maken met de timing > op de tweede bijeenkomst is het een beetje mosterd na de maaltijd. Ook de inhoud was te veel gericht op verkopen, terwijl het over organisatieadvies in de praktijk moet gaan. (aan de hand van boekje Alfa, wat een handig hulpmiddel is)

- De aandeelhoudervergadering van Groenhorst bedrijfjes is slecht bijgewoond door CHE studenten. Het tijdstip in de avond is lastig ivm verplichtingen van CHE studenten. We laten dit onderdeel volgend jaar achterwege.
- CHE studenten hebben meer instructie nodig.
- Zowel CHE als Groenhorst collega's zijn moeilijk mee te krijgen in het verhaal, het programma heeft nu nog te weinig eigenaren. Dit blijft een uitdaging!
- Gegevens van Groenhorst mini ondernemingen graag centraal gearchiveerd via dropbox, zodat CHE studenten er ook makkelijk bij kunnen.
- Het terugkrijgen van de beoordelingen van het Groenhorst is een lastige hobbel. Ook het op juiste wijze invullen door de CHE en Groenhorst docenten is een aandachtspunt. We laten dit de CHE studenten regelen en het beoordelingsformulier moet ter plekke worden ingevuld door de Groenhorst docent. De studenten nemen het weer mee naar de CHE. De beoordeling door MBO docenten wordt gedaan op basis van observaties tijdens de bijeenkomsten en de eindpresentatie, niet op basis van de rapportage. HBO docenten beoordelen het uiteindelijke adviesrapport.
- In het beoordelingsformulier komt ook een onderdeel waarin de presentatie wordt beoordeeld op inhoud en of de boodschap aansluit bij de toehoorder (MBO student).
- Het onderdeel 'resultaatverbeteraar' zou ook ingebed moeten worden in het Groenhorst mini ondernemingsprogramma.

1.5 Conclusies en aanbevelingen

De resultaten lieten zien dat de doelen realiseerbaar zijn. Tegelijk kan worden gesteld dat meer en blijvend rendement mogelijk is, als aan een tweetal randvoorwaarden wordt voldaan:

- Een stevige inbedding in de organisatie, waarbij het eigenaarschap vergroot wordt onder begeleiders van de studentenbedrijfjes
- Studenten beter voorbereiden op wat de doelen zijn en op wat komen gaat. De CHE studenten, dat ze zich op moeten stellen als externe adviseurs die een quick scan doen en dat ze hun begeleidend vermogen kunnen trainen in een echte leeromgeving. De Groenhorst studenten dat ze wat moeten doen met het gekregen advies.
- Valkuil: de CHE studenten kunnen op de stoel gaan zitten van de begeleidend docent en begeleiders van Stichting Jong Ondernemen. In de instructie (zie vorig punt) dit duidelijk aan de orde stellen.
- Zorg voor een open en ontspannen sfeer, waarbij andere schoolzaken het proces van ontmoeten en concentreren op inhoud niet verstoren.
- Laat de studenten hun product fysiek bij zich hebben. Zorg dat tijdens de rondleiding de hele groep meegaat zodat het contactmoment optimaal benut wordt en ook meerdere informele contacten tussen de CHE en Groenhorst groep mogelijk zijn.

Bijlagen

Bijlage 1 - Draaiboek

Wat:	Wie:	Wanneer:
Beroepsproduct beschrijven	Gert > CHE	
Eerste contact en contactmomenten plannen	Martinus/Rob > Groenhorst	Week 43
Contact met Alfa leggen	Gert > CHE	Week 46
Groepen indelen, combi's maken	Gert > CHE	
Eerste bijeenkomst organiseren	Martinus/Rob > Groenhorst	Week 5, 6 of 7
Studenten CHE instrueren	Gert > CHE	
Docenten Groenhorst + CHE bijpraten	Martinus/Rob > Groenhorst - Gert > CHE	
Materiaal mini ondernemingen centraal aanleveren. > standaard in dropbox	Martinus/Rob > Groenhorst	
Tweede bijeenkomst organiseren	Gert > CHE	Week 10
Derde bijeenkomst organiseren	Martinus/Rob > Groenhorst	Week 13
Beoordelingen Groenhorst vergaren door CHE studenten	Gert > CHE	
Slotbeoordeling bepalen	Gert > CHE	

Bijlage 2 – Planning

Er zijn minimaal drie contactmomenten: 1, 2, en 5
De aandeelhoudersvergadering kan bezocht worden.

	Wat	Waar	Wie	Wanneer	Hoe lang?
1	Kennismaken 6 feb Aftrap door Erik Hannewijk Alfa	Groenhorst	Alle studenten en coördinatoren van CHE en Groenhorst	Week 6 woensdag ochtend 6 feb	ochtend
2	Aandeelhoudersvergadering (is niet verplicht)	Groenhorst	Min twee CHE studenten en MBO stud	Week 6 of 7	avond
3	Stukken aanleveren	Digitaal naar eigen inzicht, dropbox oid	MBO stud	Week 7	
4	Verdiepen contact	CHE	Alle studenten en coördinatoren van CHE en Groenhorst	Week 10 7 maart half 1 aanwezig Erik hannewijk	middag
5	Resultaat verbeteraar presenteren	Groenhorst	Alle studenten en coördinatoren van CHE en Groenhorst Begeleiders Groenhorst gewenst!	Week 12 27 maart wo morgen	2 uren

Bijlage 3 – Uitwerking activiteiten

1. Kennismaken: De kennismaking is allereerst tussen de groepen onderling. Zowel persoonlijk als zakelijk. MBO studenten vertellen wat ze doen in de mini onderneming: welk product verkopen ze en hoe is het onderwijs vorm gegeven. Daarnaast maken de HBO-ers kennis met het Groenhorst College in de vorm van een rondleiding, verzorgd door studenten. Ook maken ze kennis met een voor hen nieuwe branche waar de MBO-ers voor opgeleid worden. Opening wordt verzorgd door ons en iemand van Alfa accountants, die vertelt hoe men in de advisering een bedrijf doorlicht. De indeling wordt gemaakt Gert Nooteboom.
2. Aandeelhoudersvergadering: Om goed advies te kunnen geven, zie verdere uitwerking van de scan, is het noodzakelijk dat de HBO-ers goed zicht hebben op de mini onderneming die ze gaan adviseren. Daarom moeten er minimaal twee HBO studenten de aandeelhoudersvergadering bijwonen. Hoe een ondernemer zich presenteert is nl. een belangrijk onderdeel van het advies.
3. Men geeft inzicht in het volgende (**graag online dropbox oid**): Sollicitatiebrieven, beschrijving leerdoelen, Ondernemingsplan, verslag van het functioneringsgesprek, draaiboek aandeelhoudersvergadering, vergaderverslagen en de financiële administratie
4. Verdiepen contact: De MBO studenten komen op de CHE, de CHE studenten vertellen wat zij doen met hun bedrijf en hoe het onderwijs er omheen geregeld is. Daarnaast is er voor de MBO-ers een kennismaking met het HBO en dan met name met de CHE. Ook hier wordt een rondleiding verzorgd door studenten. Verder bevragen de HBO studenten de MBO ondernemers op de punten van de **scan**, zodat het contact moment gebruikt wordt om via interviews informatie op te halen. Ontvangst en opening verzorgd door CHE.
5. Presentatie resultaatverbeteraar: Op het Groenhorst College krijgt elke mini-onderneming een advies van de adviserende CHE groep. Dit gebeurt per groep in een lokaal. Dit advies is in de vorm van een rapport dat mondeling wordt toegelicht. Duurt niet langer dan 2 uur.

Bijlage 4 – Inhoud Scan

De scan die HBO studenten uitvoeren is gebaseerd op het boekje: ‘Hoe verbeter ik de resultaten van mijn onderneming?’ uitgegeven door Alfa accountants. Het bestaat uit 5 hoofdonderdelen:

1. Strategie, (welke droom hebben de studenten van de mini onderneming? Wat is hun visie en missie
2. Marketing: Hoe bedien je de klant beter? Hoeveel effect heeft de PR?
3. Management; hoe stuur ik het personeel (taakverdeling, functies en resultaatafspraken) Wat is de cultuur? (meten via cultuurscan)
4. Organisatie (communicatie, verslaglegging, procedures, administratie, etc)
5. Commercieel (resultaat, prijsstelling, businessmodel, verkoopactiviteiten, segmentatie, website, gebruik social media, etc)

Het is aan de HBO studenten om dit concreet uit te werken in een praktisch rapport met een presentatie gericht op de doelgroep.

Beoordeling:

Het MBO krijgt een stem in de beoordeling van de HBO studenten. De voorkeur gaat uit naar een beoordeling door de MBO studenten en ook door de Groenhorst docenten.

Bijlage 5 – Beoordelingsformulieren

Beoordeling Begeleiding HBO-studenten	
Programma	Student company
Casus/opdracht	Beroepsproduct
Jaar/blok	3.3
Studiejaar	2012-2013
Tentamencode	SC3T
Aantal EC	2 EC
Studenten + groep	
Examinatoren	Docent
Datum beoordeling	

Competentie: Begeleidend vermogen

Niveau: 3

Je begeleidt (coacht) individuen of teams bij het oplossen van problemen door zelfsturing te versterken

Resultaatverbeteraar

Beoordelingscriterium Beschrijving en advies op het terrein van:	Wat zien we jullie doen?	Cijfer en Weging:
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie: <ul style="list-style-type: none"> -Droom -Visie en missie 		
<ul style="list-style-type: none"> • Marketing: <ul style="list-style-type: none"> -Positionering -Segmentatie -Effecten van de Promotie -Bediening van de klant 		
<ul style="list-style-type: none"> • Management: <ul style="list-style-type: none"> -Aansturing van personeel (taak- functieverdeling, resultaatafspraken) -Cultuur 		
<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie: <ul style="list-style-type: none"> -Communicatie -Verslaglegging -Procedures -Leveringsvoorwaarden -Administratie 		
<ul style="list-style-type: none"> • Commercieel: <ul style="list-style-type: none"> - Resultaat - Business model - Verkoopactiviteiten - Online verkoop 		
<ul style="list-style-type: none"> • Presentatie: sluit deze aan bij de doelgroep. 		
Gemiddeld cijfer/score:		

Beoordeling Begeleiding HBO-studenten	
Programma	Student company
Casus/opdracht	Beroepsproduct
Jaar/blok	3.3
Studiejaar	2012-2013
Tentamencode	SC3T
Aantal EC	2 EC
Studenten + groep	
Examinatoren	MBO Studenten Groenhorst
Datum beoordeling	

Competentie: Begeleidend vermogen		
Niveau: 3 Je begeleidt (coacht) individuen of teams bij het oplossen van problemen door zelfsturing te versterken		
Resultaatverbeteraar		
Beoordelingscriterium	Wat zien we jullie doen?	Cijfer en Weging:
De studenten begrepen ons goed en zorgden voor een goede sfeer.		Cijfer: Weging: 1/3
De studenten stelden de juiste vragen en vroegen goed door. Ze lieten ons goed nadenken om de eigen onderneming te verbeteren..		Cijfer: Weging: 1/3
De studenten gaven waardevolle adviezen. Ze presenteerden deze duidelijk, zowel mondeling als schriftelijk.		Cijfer: Weging: 1/3
Eindcijfer		
Handtekening directeur		